

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

שקלים

(חלק לא)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת משפטים, כא"כ שבט, ה'תשפ"ו (ב)

מוקדש לזכרון הרבנית הצדקנית
מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע
בקשר עם יום היארצייט־הילולא כ"ב שבט, ה'תשפ"ו
אשת נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר זי"ע

ע"י

מנחם מענדל בן חנה שרה
חי' מושקא בת חנה בתי'
רחל בת חי' מושקא
שיינא בת חי' מושקא
לוי בן חי' מושקא
ישראל ארי' לייב בן חי' מושקא
דבורה לאה בת חי' מושקא
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks
of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

פרשת שקלים

חייב בו „כאחת בפעם אחת“, משא”כ כאן שחייב ליתן „כולו כאחת בפעם אחת“.

ולכאורה שני פרטים אלו הם דבר והיפוכו: מחד גיסא מודגש במצוה זו ענין של העדר השלימות – „מחצית השקל“ דוקא, ומאידך – יש כאן הדגשה שמעשה הנתינה צ”ל מעשה „שלם“, „כולו כאחת בפעם אחת“, ולא נתינה לחצאין.

ב. ויש לבאר זה – ע”ד המוסר והחסי-דות:

ידוע הרמז בענין מחצית השקל, שמציאותו של הנותן אינה אלא „מחצית“, וכדי שיהי’ דבר שלם („שקל הקודש“) זקוק הוא ל„מחצית“ שני’. ואחד הביאורים בזה הוא: שני „חצאים“ (של „שקל הקודש“) מרמזים על הקב”ה ובניי’, כי הקב”ה וכנסת ישראל נמשלו כביכול, שכל אחד מהם הוא „פלג גופא“⁶ (מחצית). וכתורת הרב המגיד⁷ עה”פ⁸ „עשה לך שתי חצוצרות“, ד„חצוצרות“ היינו „חצאי צו-רות“, ו„שתי חצוצרות“ מרמזים על הקב”ה וכנס”י, ש„שניהם ביחד הוי צורה שלימה“.

ופירוש הדברים מובן ע”פ המבואר

א. במצות נתינת מחצית השקל מצינו שני פרטים מיוחדים:

(א) החפצא שבו נעשית המצוה צ”ל „מחצית השקל“¹, ולא „שקל שלם“, ועד שבכתוב מודגש פרט זה ביותר, שלא נאמר „עשר גרה“ (כמו שממשיך בכתוב „עשרים גרה השקל“) אלא „מחצית השקל“. וכך הוא גם החיוב לדורות, כנפסק ברמב”ם², „מחצית השקל זו מצותה שיתן מחצית מטבע של אותו הזמן אפילו ה’ אותו מטבע גדול משקל הקדש“.

והדגשה זו על „מחצית“ דוקא (ולא „עשר גרה“, שהוא מספר השלם)³ יש בה חידוש לגבי כל עניני המקדש (וקדושה בכלל), שצריכים להיות „שלימים“ ו„תמימים“, כמו: כלי שרת מקדשין דוקא כשהם שלמים ומלאים⁴, קרבנות צ”ל תמימים דוקא (ולא בעלי מום) וכן הכהן המקריב צ”ל תמים, ועוד – ואילו כאן הדיוק הוא שצ”ל „מחצית“ דוקא ולא דבר שלם.

(ב) בנוגע למעשה הנתינה פסק הרמב”ם⁵ שמחצית השקל „אינו נותנו בפעמים רבות, היום מעט ולמחר מעט, אלא נותנו כולו כאחת בפעם אחת“. שגם זה חידוש לגבי שאר חיובי ממון, שלא מצינו שיהי’ חיוב לתת כל הסכום שהוא

(6) וראה צפע”נ ריש ה’ שקלים (ובעוד מקומות). ביאור הר”פ פערלא לסהמ”צ רס”ג (מ”ע ז’ (צב, ג”ד). מ”ע כ’ (קמח, ג ואילך). ועוד. וראה בארוכה לקו”ש חט”ז ע’ 384 ואילך.

(7) ראה אוה”ת תשא ע’ א’תתמו ואילך. וראה שם ע’ א’תתקיא.

(8) זח”ג (ז, ב. קט, ריש ע”ב).

(9) בספרו אור תורה (מה, ד ואילך). הובא באוה”ת תשא שם ע’ א’תתמח (וראה אוה”ת בהעלותך ע’ שסט). ונת’ בארוכה באוה”ת לתהלים (יהל אור) ס”ע שני ואילך. המשך תער”ב פרק שפד ואילך.

(10) בהעלותך י, ב.

(1) תשא ל, יג.

(2) ה’ שקלים פ”א ה”ה.

(3) ראה ראב”ע לשמות ג, טו. פרדס שער ב’.

(4) זבחים פח, א.

(5) ריש ה’ שקלים.

והרגש זה בא ע"י שמעוררים בעצמם את התקשרותם לה', שישראל והקב"ה הם כמו שתי חצאי צורות, וכאשר מרגיש ש'ה' אחד" הוא הוא חיותו ואמיתית מציאותו ("משום שה' אחד מאיר ומחי' כל הנפש"), א"כ אין שייך שהי' פירוד בין הנשמה והקב"ה, שאינם אלא כמו "שתי חצאי צורות".

וזהו הרמז בשני ההפכים הנ"ל שבמצות מחצית השקל – (א) מחצית דוקא, (ב) כולו כאחת בפעם אחת – ואדרבא שניהם תלויים זב"ז:

כאשר האדם מרגיש את עצמו כ"מחצית", שזהו מצד גילוי ההתקשרות לה', שאינו דבר נבדל מאתו ית' אלא כמו "חצי צורה", אזי מסירתו ונתינתו לה' היא באופן של "כולו כאחת", בלי התחל-קות.

וכמו ענין המסירת נפש בפשטות, שהיא נקודה אחת שלמעלה מהתחלקות, דלא שייך לומר שיש לאדם "קצת" מסירת נפש או "הרבה" מסירת נפש, כי הפירוש של מסירת נפש הוא – שמוסר את נפשו, דהיינו נקודת החיות שלו, לה', ולא תתכן בזה התחלקות, ובדרך ממילא מוסר כל אשר לו לה'.

ויש לומר, שזהו גם הרמז במאמר חז"ל¹⁶ שהקב"ה הראה לו למשה "מטבע של אש" וא"ל "כזה יתנו", שתוכן מצוה זו אינה נתינה של ממון בלבד, אלא נתינת "מטבע של אש", נתינה החוזרת באש הנשמה, ועד שכולה אש, שזהו ע"מסירת נפשו לה', אש המסירת נפש.

(תמוז) שכאז"א מישראל "אינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מאלקות".

(16) ירושלמי שקלים פ"א ה"ד. תנחומא תשא ט (בסופו). תיב"ע ורש"י תשא (ל, יג). ועוד.

בספר התניא¹¹, שנשמת כל איש ישראל היא "חלק אלקה ממעל ממש", כלומר, שאין הנשמה מצ"ע דבר נפרד ממנו ית' שנוסף לעצם מציאותה הריהי מתקשרת ומתאחדת עמו ית', אלא שמלכתחילה הריהי "כולא חד" עם קב"ה¹², "חלק אלקה ממעל ממש".

וזהו ענין "מחצית השקל", דהיינו גילוי הנפש האלקית, המעורר באדם את ההרגשה שאינו אלא "מחצית" בלבד, ושואף ורוצה להתאחד עם "חצי צורה" הב', עם הקב"ה.

ג. והנה הכרה והרגשה זו, שאין להאדם שלימות בפני עצמו כי כל מצי-אותו אינה אלא "מחצית" ו"חצי צורה", באה לידי ביטוי (בעיקר) בענין המסירת נפשו¹³.

דהנה מבואר בתניא¹⁴, שענין המ-סירת נפש לה' לא בא מחמת דעת והת-בוננות בה' כלל, אלא בלי שום התבוננות רק כאילו הוא דבר שאי אפשר כלל לכפור בה' אחד בלי שום טעם וטענה כלל, והיינו משום שה' אחד מאיר ומחי' כל הנפש כו'.

כלומר: זה שכל ישראל מוכנים למ-סור נפשם לה' הוא באופן "שאי אפשר כלל לכפור בה' אחד", היינו, שמרגישים שאינם יכולים להיות נפרדים ממנו ית'¹⁵.

(11) תניא רפ"ב. וראה ס' שפע טל בהקדמה בארוכה (ובספרו נשמת שתי הלוי שער ד' ואילך).

(12) וראה לקו"ת שבהערה הבאה. ועוד.

(13) ראה לקו"ת ר"ה (סב, ד) הטעם שכן אינו חייב למסור נפשו בשביל אביו, לפי שהבן נפרד ממנו ו"נה" מהות בפ"ע, משא"כ "הנשמה אינו כך רק כולא חד ואינה נפרדת ממנו ית' כלל. . לכן מוכרח להיות לה אהבה. . במס"נ ממש".

(14) ספי"ח.

(15) כפתגם הידוע ("היום יום" כ"א סיון. כ"ה

והרגש זה בא ע"י "מחצית השקל"²³, שענינה (ברוחניות) הוא ענין המסירת נפש (כנ"ל), דכאשר יסוד עבודתו היא התעוררות ד', מסירת נפשו לה' על יחודו, שיהי קבוע בלבו תמיד ממש יומם ולילה לא ימיש מזכרונו"²⁴, אזי נרגש בכל עניניו שאינו אלא "מחצית".

ועל ידי העסק בתורת מחצית השקל, שניתנה דוקא, כולו כאחת, בפעם אחת, למעלה מהתחלקות, נזכה בקרוב לגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, שגאולה זו תבוא ג"כ לא בסדר והדרגה²⁵, אלא (כפסק דין ברור של הרמב"ם²⁶, ש) "כבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה .. ומיד הן נגאלין", תיכף ומיד ממש, ובעגלא דידן.

(משיחת שבת פרשת שקלים תשד"ח)

ד. והנה תרומת מחצית השקל היא (בעיקר) בשביל קרבנות ציבור שהקריבו במשך השנה¹⁷, ש"קרבנות" נקראים "עבודה" סתם¹⁸, לפי שעבודת הקרבנות מרמזת על כללות ענין ה"קירוב" לה' (קרבו מלשון קירוב¹⁹), שזהו תוכן כל עניני עבודת ה', שעל ידם מתקרב האדם לקונו – ומזה מובן, שמצות מחצית השקל היא היסוד של כללות הענין דעבודת ה'.

ויומתק הביאור בזה – כי עבודת ה' בשלימות היא דוקא כאשר האדם מרגיש בכל עניניו, שאינו אלא "מחצית", דככל אשר הוא עובד את ה' בכל כוחותיו, אין זאת אלא "מחצית", כי אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו²⁰, שהקב"ה נותן לאדם את הכחות הדרושים כדי שיוכל לעבוד את השם, ויתרה מזה ע"פ מחז"ל²¹ עה"פ²², "מי הקדימני ואשלם";

(23) וי"ל שזהו מהטעמים שמצות מחצית השקל הוצרכה להיות באופן שהקב"ה הראה למשה, מטבע של אש"ו וא"ל, "כזה יתנו" – שזוהי נתינת כח גלוי ("זה") מלמעלה על קיום מצוה זו.
(24) ל' התניא ספכ"ה. עיי"ש.
(25) כהדיעה בירושלמי (ברכות פ"א ה"א) דגאולתן של ישראל קמעא קמעא כו'.
(26) ה' תשובה פ"ז ה"ה.

(17) ראה שקלים רפ"ד. רמב"ם ה' שקלים רפ"ד. רש"י תרומה כה, ב. תשא שם, טו.
(18) ראה מפרשים לאבות פ"א מ"ב.
(19) ס' הבהיר סק"ט. בחיי ויקרא א, ט. ועוד.
(20) סוכה נב, ריש ע"ב. קידושין ל, ב. וראה תניא פ"ג.
(21) תנחומא אמור ז. ויק"ר פכ"ז, ב.
(22) איוב מא, ג.

